

2018-2022

Nu
Ett hållbart Gotland

miljöpartiet de gröna

GOTLAND

Miljöpartiet har sitt ursprung i miljö-, freds- och kvinnorättsrörelserna, ett ursprung som än idag sätter tydliga spår i vårt politiska arbete.

Miljöpartiets grund är:

- *solidaritet med natur, djur och det ekologiska systemet*
- *solidaritet med kommande generationer*
- *solidaritet med världens alla människor*

**miljöpartiet
de gröna**

Miljöpartiet de gröna på Gotland
Adelsgatan 41 • 621 57 Visby
0730-39 55 30 • www.mp.se/gotland

Jordklotet är rikt på resurser, Gotland en gynnad plats med fantastiska förutsättningar för ett solidariskt, rättvist och hållbart samhällsbygge. Anpassar vi oss efter naturens villkor så kan vi njuta av alla de ekosystemtjänster som lägger grunden för ett värdigt liv och för en blomstrande ekonomi.

Miljöpartiet de Gröna ser rika möjligheter i dessa förutsättningar och vågar samtidigt ta sig an de stora hållbarhetsutmaningar vårt samhällsbygge står inför. Vi är ett parti som har konkreta förslag på:

- hur solidaritet, medmänsklighet och ett grönt samhällsbygge skapar handlingskraft och framtidstro
- hur vi genom lokala politiska insatser gör Gotland till en nationell föregångsregion med hållbara lösningar
- hur vi skapar nya arbetstillfällen och får fler att flytta till ön
- hur vi genom lokalt arbete bidrar till att de globala hållbarhetsmålen – Agenda 2030 – och att de nationella miljö kvalitetsmålen uppnås tillsammans med de internationella överenskommelserna inom FN-systemet avseende klimat, biologisk mångfald och mänskliga rättigheter.

Vårt valmanifest beskriver Miljöpartiet de gröna på Gotlands idéer för en grönare ö.

För att genomföra våra förslag behöver vi din röst.

MILJÖ OCH KLIMAT	3
Klimatsmart Gotland	3
Vattnet är avgörande för framtiden	4
Rik natur	5
Nationalpark Bästeträsk.....	7
Värna Östersjön.....	8
Giftfri vardag	9
VÄXA, LÄRA OCH ARBETA.....	10
Förskola och skola	10
Folkbildning och livslångt lärande	11
Universitetet utvecklar	11
Jobb och livskvalitet	12
GRÖNT SAMHÄLLSBYGGE.....	13
Levande landsbygd	13
Världsarvet och ett attraktivt Visby	15
Bostäder och livet mellan husen	16
Ett gott näringslivsklimat.....	17
Ett starkt föreningsliv.....	18
Gotland – en hållbar destination	18
Energi – förnybar och lokal.....	19
Cykling för miljö och hälsa	20
Kollektivtrafik	20
En modern färjetrafik till rimliga priser	21
KONST, KULTUR OCH KREATIVA NÄRINGAR.....	22
Underlätta för konstutövare.....	22
Träningslokaler för scenkonst.....	22
Samarbete mellan kulturella och övriga näringar	23
GEMENSKAP, HÄLSA OCH VÄLMÅENDE	24
En nära sjukvård och förebyggande hälsovård	24
Ge unga framtidstro och möjligheter.....	25
Friluftsliv och idrott	26
Äldreomsorg	27
LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER	28
Gotland behöver mångfald	28
Jämställdhet, normkritik och HBTQ+	29
Tillgänglighet – rätten till ett gott liv.....	30
FRED OCH MINSKAD SÅRBARHET	31

Klimatet kan inte vänta.

miljöpartiet de gröna

MILJÖ OCH KLIMAT

En natur med fungerande ekosystem är en förutsättning för vårt samhälle och mänsklighetens framtid. Vi måste hushålla med naturresurser, sluta kretsloppen och vårda den fantastiska natur som Gotland har.

KLIMATSMART GOTLAND

Klimatförändringarna är ett tydligt symptom på en hållbarhetskris som hotar våra barn och barnbarn. Den nödvändiga omställningen har bara börjat och det är bråttom. Frågan är global men

omställningen måste ske lokalt. Gotland har fantastiska förutsättningar att leda den utvecklingen.

Utsläppen av växthusgaser, som i sin tur leder till global uppvärmning med smältande polarisar och glaciärer, stigande havsyta, torka och översvämningar, måste minska. Gotland har en viktig uppgift som föregångare med egen, förnybar energiproduktion och utvecklingen av lokalt elsystem med lagringskapacitet och smart elnät.

Vi vill:

- att alla Region Gotlands beslut ska klimatsäkras, dvs konsekvenserna för klimatet måste utredas och beslut som ger starkt negativ klimatpåverkan ska inte fattas
- att Region Gotland aktivt stimulerar industrin att minimera sina utsläpp av växthusgaser från såväl processer som råvaror och transporter
- att resan med båt eller flyg till och från Gotland ska ske fossilfritt
- att Region Gotlands pengar är placerade i fossilfria och etiskt och miljömässigt ansvarsfulla verksamheter
- att klimatpåverkan från utdikade torvmarker minskas genom återvätning och där så är lämpligt pröva nya odlingsformer för exempelvis biobränslen
- stärka arbetet med Ekokommun Gotland
- ha klimatmål för maten i offentlig sektor
- minska matsvinnet samt öka antalet vegetariska rätter
- att nya bostäder och lokaler ska byggas med höga krav avseende klimatpåverkan, material och energiförbrukning
- inte tillåta oljeutvinning på Gotland

VATTNET ÄR AVGÖRANDE FÖR FRAMTIDEN

Vi behöver säkra tillgången på sötvatten av god kvalitet och tillräcklig kvantitet för människor, djur, företag, naturen och för att ekosystemen på vår ö ska fungera. Under vissa delar av året råder vattenbrist och många brunnar har otjänligt vatten. Det

är därför viktigt att nederbörden från de blötare månaderna kan hållas kvar på ön samtidigt som stora nederbörds mängder behöver ledas bort från vissa områden. Det behövs också insatser för att minska föroreningar. För att värna vattnet måste vi välja bort det som hotar vattenförsörjningen och vattenkvaliteten. Det innebär att storskalig kalkbrytning i vår sprickiga berggrund är för riskabelt för att tillåtas i fler områden.

Vi vill:

- att vattnet alltid ska prioriteras i avvägningen mellan kalkbrytning och öns vattenförsörjning
- att Region Gotland bidrar till återskapande av våtmarker för att rena vattnet och öka vattentillgången även under torrare perioder
- att regnvatten tas om hand lokalt och fångas upp i uppsamlingsdammar, planerade grönsystemer och växtlighet på mark och tak
- att alla våra kommunala vattentäcker får vattenskyddsområden
- att nya tekniska lösningar och innovationer för minskad vattenförbrukning uppmuntras
- att avsaltning av havsvatten endast får vara ett komplement och vattnet blandas med sötvatten
- att renat sötvatten recirkuleras

från exempelvis dagvatten, reningsverk och industriella processer för att återbilda grundvatten

- att hållbara system för reglering av vatten, i perioder med omväxlande torka och med mycket vatten, utvecklas och samverkar med insatser för att fånga upp och fördröja avrinningen

RIK NATUR

Den biologiska mångfalden ger en lång rad ekosystemtjänster, naturens gratistjänster, som rent vatten, mat, råvaror och upplevelser. Mångfalden skapar också motståndskraft i de ekologiska systemen. Genom att ha en rik natur med stor variation

är ekosystemen och därmed samhället bättre rustat inför de oundvikliga förändringarna. Att bevara och återskapa mångfalden i det brukade landskapet är avgörande för den långsiktiga produktionsförmågan.

Gotland har sedan länge ett väl utvecklat strandskydd som gör det möjligt för allmänheten att nyttja stränderna på ett sätt som inte är självklart på andra platser. Klapperstenstränder, betade strandängar och fiskelägesmiljöerna bildar en fantastisk natur- och kulturmiljö och gör ön attraktiv som besöksmål.

Vi vill:

- bevara värdefull natur för biologisk mångfald, friska ekosystem, ekosystemtjänster, friluftsliv, rekreation och naturturism
- styra ny bebyggelsen till redan exploaterade områden för att värna jordbruksmark, alvarmarker och miljöer för det rörliga friluftslivet
- att Region Gotlands skogar brukas hyggesfritt för att utveckla variationsrika skogar med god produktion
- värna Gotlands åar och vattendrag och att kraftigt påverkade

Kalkbrottet i Stucks med Bästeträsk i bakgrunden. Foto: Gunnar Britse

Båsteträsk. Foto: Magnus Rietz

- vattendrag ska återställas
- bevara och restaurera våtmarkerna så att klimatmål kombineras med mål för biologisk mångfald och minskning av näringsläckage till havet
- behålla ett starkt strandskydd och värna stränderna och strandängarna
- säkra en bebyggelsefri zon på våra inlandsklinter då dessa liksom stränderna har ett stort upplevelsevärde
- att storskalig kalkbrytning inte får påbörjas i nya områden

NATIONALPARK BÅSTETRÄSK

Båsteträsk med omgivningar består av omfattande ostörda hållmarks- och våtmarkskomplex samt skogar och sjöar med rik biologisk mångfald. Bebyggelse saknas nästan helt och området har en särpräglad natur. En nationalpark skulle ge Gotland uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt, vilket skulle bidra till nya reseanledningar och en ökad åretruntbaserad besöksnäring. Detta skapar hållbara och långsiktiga arbetstillfällen på ön.

Vi vill:

- aktivt bidra till att sjön Bäste-träsk med dess unika omgivningar ska bli nationalpark
- prioritera de nödvändiga investeringar som behövs för att en framgångsrik hållbar besöksnäring ska kunna växa fram

VÄRNA ÖSTERSJÖN

Östersjön måste få återhämta sig från den stora miljöbelastningen havet har varit utsatt för under många år. Påverkan i form av utsläpp av närsalter behöver minskas, från både hushåll och markavrinning. Även nedskräpning på land och till havs bidrar till föroreningar i Östersjön, inte minst av mikroplaster som skadar havets liv.

Vi vill:

- att Gotland ska bli föregångare i att minimera utsläpp och läckage av näringsämnen genom bland annat tillvaratagande och återinfiltrering av vatten
- ha effektiv rening av avloppsvatten där bland annat läkemedelsrester, näringsämnen och mikroplaster filtreras bort och tas om hand
- förhindra spridningen av mikroplaster genom kampanjer för strandstädning och mot nedskräpning samt minska användningen av engångsartiklar av plast
- att Region Gotland blir en mer aktiv aktör för att driva Östersjöfrågorna både nationellt och internationellt

Strandstädning med Miljöpartiet på Gotland våren 2018.

Leksaker och nappflaskor utan gifter – viktigt för våra barns framtid och en fråga som Miljöpartiet drivit framgångsrikt på Gotland.

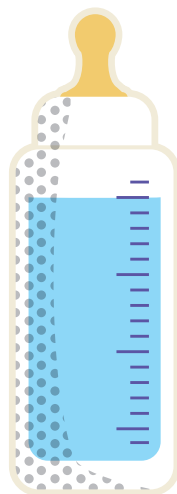
GIFTFRI VARDAG

I vår vardag är vi omgivna av kemikalier. På 50 år har produktionen av olika kemikalier i världen ökat från 7 miljoner ton till över 400 miljoner ton per år. Många av dessa är direkt skadliga, andra har okända effekter på hälsa och miljö.

Vi vill:

- att försiktighetsprincipen ska råda vid bedömning av misstänkt miljö- och hälsofarliga produkter
- fortsätta arbetet med att ta bort hälso- och miljöfarliga kemikalier och material i offentlig verksamhet

- minska och på sikt förhindra ny spridning av mikroplaster
- stärka kraven på miljömärkning inom Region Gotlands offentliga upphandlingar och byggnation

VÄXA, LÄRA OCH ARBETA

Natur- och miljöundervisning tillhör Miljöpartiets hjärtefrågor – kunskap och engagemang för en bättre värld.

Vårt mål är att alla barn kommer nyfikna till skolan, ivriga att lära sig mer och få nya kamrater. Skolan ska vara en plats där nyfikenhet får näring så den kan växa. Att ha möjlighet att lära och byta inriktning och karriärvägar även högre upp i åldrarna är nödvändigt i dagens arbetsliv och för att individen ska kunna utvecklas och må bra.

FÖRSKOLA OCH SKOLA

För oss är det viktigt att barn och unga har en bra och trygg uppväxt, därför satsar vi på en tillgänglig och god barnomsorg. Ens framtid ska inte begränsas av vilket hem man växer upp i

– vi vill ha en skola där eleverna utvecklas utifrån sina förutsättningar. Alla skolor ska vara bra skolor. Att satsa på skolan är en investering i framtiden för individen och hela samhället. Lärarnas kompetens och jämställd lön är nyckelfaktorer för en framgångsrik skola. Barns och ungas hälsa behöver stärkas och det är därför viktigt att satsa på elevhälsan. Fritidsgårdar är en viktig plats som ska gynna både flickor och pojkar, här finns det tid för umgänge, aktiviteter, läsläsning och möten med goda pedagoger.

Vi vill:

- att alla elever ska få med sig viktiga färdigheter ut i livet,

klara sin skolgång och komma stärkta ut i vuxenlivet

- att det ska finnas skolor med god kvalitet över hela ön
- fortsätta arbetet för att alla elever tar en gymnasieexamen och blir behöriga till högre studier
- att Kulturskolan ska ha en stor bredd och god tillgänglighet
- fortsätta stärka skolan och elevhälsan i arbetet mot mobbing och psykisk ohälsa
- stärka kompetensen hos medarbetare inom förskola och skola i normkritiskt arbete
- att skolgårdarna på hela ön ger barnen möjlighet till aktiv och kreativ lek, möjlighet att bedriva utomhuspedagogik, miljö- och naturundervisning
- säkra skolvägarna genom att göra miljön runt skolorna säkrare och tryggare genom både beteendepåverkan och fysiska åtgärder
- fortsätta arbetet med att alla förskolor och skolor ska ha en giftfri inom- och utomhusmiljö
- värna de estetiska ämnena på gymnasiet då vi ser dessa uttrycksformer som ett av alla våra språk och som grundläggande för förmågan till kreativt tänkande
- tidigt stimulera nyfikenhet kring entreprenörskap

FOLKBILDNING OCH LIVSLÅNGT LÄRANDE

Ett livslångt lärande där man kan hämta igen kunskaper eller skaffa sig nya är viktigt för både individen och samhället. En utvecklad vuxenutbildning ger fler möjlighet till nystart eller ny inriktning i yrkeslivet.

Vi vill:

- utveckla vuxenutbildningen och verka för att fler får vägledning att hitta sin väg i livet
- att Gotland får fler yrkesutbildningar för att möta behovet av praktisk kompetens i yrkeslivet
- fortsätta ge stöd till studieförbunden och satsa på folkhögskolorna
- stimulera möjligheterna till teknikcollege

UNIVERSITET UTVECKLAR

Uppsala Universitet Campus Gotland är en viktig motor för utvecklingen i regionen och en växtplats för tankar och idéer. Möjligheten att skaffa en högre utbildning på Gotland innebär även att de boende på ön kan studera på plats och slipper lämna ön. Campus Gotland gör också att svenska och internationella studenter lockas till ön och

även stannar kvar för att bo och arbeta här.

Vi vill:

- stärka Region Gotlands samverkan med universitetet för att få fler studenter, även internationella, till ön
- lösa behovet av bostäder till studenter, lärare och gäster
- att Region Gotland samverkar med universitetet för att sänka tröskeln till högre utbildning
- fortsätta arbeta för att utbildningar som svarar mot arbetskraftsbehovet på Gotland blir förlagda på ön
- ytterligare förstärka samverkan mellan Uppsala Universitet och Region Gotland kring uppföljning, utvärdering och utvecklingsprojekt på Gotland
- att Region Gotland stödjer samarbetet mellan Sveriges Lantbruksuniversitet och Gotland Grönt Centrum för att öka samverkan mellan forskare, studenter och de gröna näringarna på Gotland

JOBBS OCH LIVSKVALITET

Sverige och Gotland står inför en generationsväxling då en stor andel av de yrkesverksamma går i pension de närmsta åren. Satsningar på kompetensförsörjning, matchning och vidareutbildning är avgörande både för offentliga

och privata arbetsgivare. Nyanlända svenskar är här en viktig resurs. Fler människor behöver möjlighet till ett jobb, även de som idag står långt ifrån arbetsmarknaden. En trygg försörjning är basen för att må bra. Att få arbeta utifrån sin förmåga kan vara skillnaden mellan utanförskap och gemenskap.

Vi vill:

- utveckla satsningen på Kompetensplattformen, en samverkan mellan Region Gotland, privata och offentliga arbetsgivare
- stärka snabbspår, matchning och validering för att ta tillvara på nyanländas kompetens
- utveckla satsningen på sommarjobb för unga
- stärka satsningar på anställningar anpassade efter individens förmåga för de som står långt ifrån arbetsmarknaden
- ställa tydligare sociala krav i offentliga upphandlingar och skapa bättre förutsättningar för sociala företag
- att Region Gotland ska ha heltid som norm för de som så önskar, men också rätten till flexibla anställningar utifrån medarbetarens önskemål och behov
- påverka staten att flytta hit fler jobb och att de blir kvar på ön

Jordbruket är en förutsättning för en levande landsbygd, svenskt jordbruk med höga krav på miljöhänsyn och djuromsorg måste gynnas.

GRÖNT SAMHÄLLSBYGGE

Gotlands förutsättningar är unika tack vare vår särpräglade natur, kultur, geografi och historia. Vi har en världsunik miljö med världsarvet Visby och levande landsbygder med höga natur- och kulturvärden samt värdefull odlingsmark som ger förutsättningar för långsiktig hållbarhet. Samhällsplaneringen ska genomsyras av en helhetssyn som utifrån dessa förutsättningar sätter gotlänningarnas och naturens välmående i centrum.

LEVANDE LANDSBYGD

Gotlands landsbygder är en viktig motor för hela öns fortsatta

utveckling. Ett positivt företagsklimat, tillgång till kommunikationer, skola och social infrastruktur skapar förutsättningar för fortsatt utveckling.

På Gotland finns värdefull odlingsmark och skickliga lantbrukare. Jordbruket måste – som en av våra viktigaste näringar – ges goda förutsättningar för att bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt, både ekonomiskt och miljömässigt. Här ingår att bevara jordbruksmark från exploatering, att skydda och utveckla den biologiska mångfalden och förhindra att gifter sprids i naturen och till vårt vatten. Även skogsbruket är en

viktig näring på ön. Våra unika skogsmiljöer med en mångfald skyddsvärda arter stärker vår attraktionskraft för både boende och besökare. Gotlands rika och speciella flora och fauna är i sig en reseanledning och viktig resurs för besöksnäringen.

Vi vill:

- ha en god basservice inom rimlig restid på hela Gotland
- stärka ekologiskt hållbar lokal primärproduktion, förädling av livsmedel och mathantverk
- stödja utveckling av nya vegetariska livsmedel och odling av gotländska proteingrödor
- att kretsloppen sluts med målet är att föra tillbaka näringsämnen till jordbruket
- att kollektivtrafiken förbättras och kompletteras med fler möjligheter
- säkerställa byggande av flerbostadshus på landsbygden
- vidareutveckla fiberutbyggnaden så att stabiliteten i fiber-nätet tryggas
- att fler tjänster tillgängliggörs digitalt
- stärka biblioteken som mötesplatser och informationscentra
- fortsätta öka andelen lokalproducerade och ekologiska livsmedel i offentlig upphandling
- säkerställa att all mat som serveras på sjukhus, skolor eller annan skattefinansierad verksamhet ska möta kraven i svensk djurskyddslag
- stimulera produktionen av hållbart biobränsle
- prioritera satsningar och bättre förutsättningar för öns småskaliga fiskenäring
- att hyggesfritt skogsbruk utvecklas för att skapa varierade skogar och att Region Gotland använder skogsmark för försök och visning av hyggesfritt, ekosystembaserat skogsbruk
- att hästnäringen och dess potential för sysselsättning och utveckling på Gotland utreds och stimuleras
- se en förstärkning av hållbar natur-, kultur- och matturism genom ökad samverkan samt informationsspridning om besöksmål, aktiviteter, mat och boende på landsbygden
- möjliggöra för kulturella och sociala strukturer för en god livskvalitet på hela Gotland

VÄRLDSARVET OCH ETT ATTRAKTIVT VISBY

Genom vår världsarvsstatus har alla gotlänningar påtagit sig ett stort ansvar för att värna stadens värden. För att upprätthålla Visby innerstads vitala blandning av boende, besökare och som arbetsplats behöver livet i världsarvet utvecklas på ett hållbart sätt utan att de unika kulturvärdena riskeras. En levande och väl fungerande stad erbjuder goda livsmiljöer med korta avstånd och mångfald i näringsliv, arbetsmarknad, kultur och utbildning. En livskraftig stadskärna är också beroende av att Östercentrum

med omgivning stärks. Vi vill se en utveckling av bostäder, handel och mer grönska. Vi vill också hitta samarbetsformer med förenings- och näringslivet för ett nytt badhus med småbarnsbassäng på grusplanen vid Gutavallen. På så sätt skulle tillgängligheten till badet för alla gotlänningar behållas och badhuset skulle också bli en förstärkning av stadskärnan.

Vi vill:

- att Region Gotland äger strategiskt viktiga fastigheter i Visby och att dessa innehåller ett brett utbud av verksamheter för en levande stadsmiljö året runt
- omarbete detaljplanen för

innerstaden för att skapa en levande innerstad med prioritering av bostäder, handel, hantverk och upplevelser

- att Världsarvsstatusen beaktas i all planering samtidigt som en utveckling tillåts
- bidra till att Östercentrum kan utvecklas som en förstärkning av staden innanför murarna
- att ett nytt badhus i Visby förläggs till Gutavallen
- att de gröna stråken med bokskogen mellan Furulund och Gråbo samt Krookska dungen stärks och att betydelsen av dessa grönytor för hälsa och välmående uppmärksammas
- ta vara på och utveckla Gråbos sociala, naturnära och gröna värden med inkludering av de boende i planeringen och en hållbar energi- och vattenhantering
- förbättra och förstärka cykelstråken i och nära Visby

BOSTÄDER OCH LIVET MELLAN HUSEN

Ett gott samhälle förutsätter att människor trivs. Vi vill rikta fokus på livet mellan husen, vilket är avgörande för en god bebyggd miljö. I planeringen av samhället ska människan och miljön sättas i centrum, kretsloppstänkande

utgöra en grundtanke, liksom arkitektur och en god gestaltad livsmiljö. Att förtäta bostadsområdena är viktigt för att minska onödiga transporter, använda resurser effektivt och värna jordbruksmark. Det innebär också att gröna ytor försvinner vilket måste kompenseras för. Hållbara trafiklösningar och kommunikationer behövs för att säkerställa ett gott och rikt liv. En planering som är bra för barnen är bra för alla.

Vi vill:

- främja en blandning av bostadsstorlekar och bostadstyper inom samma område vilket motverkar segregation och ökar mångfald
- stimulera till byggemaskaper, där privatpersoner går samman och bygger i egen regi, genom direktanvisning av kommunal mark
- stimulera bostadsbyggande i Visby och på landsbygden
- att bostadsområden planeras med människan i centrum, med bättre livsmiljöer för barnen, säkra skolvägar, tillgänglighet och höga krav på både de sociala och miljömässiga värdena
- att konsekvenserna av klimatförändringarna tas med i planeringen av ny bebyggelse
- ta fram en grönplan för utveck-

Hållbar naturturism ger nya jobb när vi värnar om vår vackra natur.

ling och bevarande av parker, naturområden, mötesplatser samt gröna och blå (vatten) stråk

- att kollektivtrafik och cykling prioriteras i planering av nya områden
- att bil- och cykelpooler gynnas
- att kostnaderna för bilparkeringsplatser i stor utsträckning betalas av användarna

ETT GOTT NÄRINGSLEVSKLIMAT

Gotlands många småföretag är basen för en blandad näringslivsstruktur med stora tillväxtmöjligheter. Vi vill satsa på nyföretagande och entreprenörskap inom gröna näringar,

livsmedel, miljöteknikindustri, energiproduktion, digitala tjänster, kultur och ekoturism. Vi vill genom olika utbildningsmöjligheter säkra tillgången till den kompetens som företagare på Gotland efterfrågar för att kunna utvecklas och för att kunna etablera sig. Vi eftersträvar skyndsam och rättssäker handläggning av företagsärenden, i såväl myndighetsutövande som tillväxtarbete, med snabba svar samt öppen och tydlig dialog mellan näringsliv, tjänstepersoner och politiker.

Vi vill:

- vidareutveckla de kommunala upphandlingarna genom fler

och mindre upphandlingar så att fler lokala företag kan delta

- förstärka samordnade insatser som Kompetensplattformen, Campus Gotland, Science Park och Inflyttarbyrå för att fler ska flytta till Gotland och lösa behovet av arbetskraft på ön
- förstärka och samordna insatserna för att stärka varumärket och bilden av Gotland för att locka fler att besöka, bosätta sig och verka på ön
- stimulera och underlätta samarbetet mellan olika delar av näringslivet som exempelvis de kulturella och de gröna näringarna samt besöksnäringen
- öka tillgängligheten till näringslivsstöd för nya företagsetableringar, innovationer, investeringar och omställning till nationella och globala miljö- och klimatmål
- stödja nya affärsmodeller inom cirkulär ekonomi och resursåtervinning
- stimulera en etablering av teknikcollege för nyindustrialisering med fokus på miljöteknik

ETT STARKT FÖRENINGSLIV

Ett starkt och mångsidigt föreningsliv gör Gotland till en attraktiv plats att bo och verka på. Det skapar delaktighet och gemen-

skap och bidrar till ett levande närsamhälle. Vi vill stärka föreningslivet som den viktiga utvecklingsfaktor det är och särskilt uppmuntra ungdomars engagemang. Vi vill också att våra skattemedel fördelas jämnt och jämställt över hela Gotland.

Vi vill:

- utveckla stödformerna till lokala föreningar för ett rikt och jämställt föreningsliv
- utveckla samverkan mellan Region Gotland och civilsamhälles aktörer genom Idéburet offentligt partnerskap (IOP) för långsiktiga gemensamma utvecklingsinsatser
- stärka samverkan och överenskommelser mellan Region Gotland och lokala utvecklingsaktörer

GOTLAND — EN HÅLLBAR DESTINATION

Gotland är sedan länge en av Sveriges ledande destinationer, mycket tack vare fantastisk natur, stränder och raukar, världsarvet Visby, matupplevelser och aktiviteter för alla. Klimatförändringarna och miljöfrågorna ger oss nya utmaningar men också nya möjligheter. I utvecklingen av besöksnäringen behöver hållbarhetsperspektiven stärkas för att

Isabel Enström, Miljöpartiets regionråd, vill ha 100% förnybart NU!

uppfylla regionala och nationella mål för hållbarhet, tillväxt och bilden av Gotland. Det går att minska miljöpåverkan och samtidigt öka attraktiviteten både för turism och konferenser. Insatser behövs för att underlätta för ”hållbara besökare” genom satsningar på hela vistelsen: transporter, boende, vatten, förnybar energi, avfallshantering, mat och dryck, aktiviteter och hållbara tjänster.

Vi vill:

- att resorna till och från Gotland ska kunna ske med minimal klimatpåverkan
- att Region Gotland, tillsammans med näringslivet, tar initiativ till ett samverkansprojekt med tydliga och definierade mål för hållbara besök både för resan och vistelsen på ön
- stärka den långsiktigt hållbara

natur- och kulturturismen

- främja insatser för upplevelser kring mat och matproduktion, kulturarvet, konsthantverk, design, samtida konst- och kultur, utveckling av rid- och cykelleder och friluftaktiviteter

ENERGI – FÖRNYBAR OCH LOKAL

En omställning till 100 procent förnyelsebar energiförsörjning på Gotland är nödvändig och möjlig. Nödvändig på grund av klimathotet, för att minska känsligheten mot kommande oljeprisstegringar och för att säkerställa en trygg energitillförsel i framtiden. Möjlig genom Gotlands goda förutsättningar med ett bra vindläge, många soltimmar och ett aktivt jordbruk. En stabil infrastruktur behövs för att kunna förverkliga Gotlands potential att producera grön energi.

Vi vill:

- säkra en trygg och stabil elförsörjning på Gotland med samma förutsättningar som i övriga landet
- fortsätta stimulera utvecklingen av biogasproduktion och -konsumtion på Gotland
- att Gotland ska vara försöksområde för utveckling av framtidens förnybara energisystem baserat på lokala energikällor
- stimulera utvecklingen av solcellsparker på Gotland
- förstärka möjligheterna för enskilda hushåll och lokala företag att bidra till energiproduktionen
- ställa hållbarhetskrav, exempelvis palmoljefritt, på förnybara bränslen vid offentlig upphandling så att inköp inte bidrar till regnskogsskövling
- stimulera framväxten av bilpooler som drivs med förnybara bränslen
- arbeta för fler laddplatser för elbilar och elcyklar både i publika miljöer och i flerbostadsområden
- att möjligheten att installera solceller alltid provas vid ombyggnation eller nybyggnation av Region Gotlands fastigheter

CYKLING FÖR MILJÖ OCH HÄLSA

Cirka 30 procent av antalet bilresor i landet är idag kortare än tre kilometer och hälften är kortare än fem kilometer. Att fler väljer cykeln i stället för bilen är bra för både hälsan och miljön.

Vi vill:

- förstärka och förverkliga cykelplanen för Gotland
- binda samman och bygga ut cykelleder med tydlig skyltning för att göra det mer attraktivt att cykla och stödja utvecklingen av cykelturism
- ha fler bra och säkra cykelparkeringar vid pendelpunkter
- att strategiskt placerade cykelparkeringar ges företräde framför bilparkeringar

KOLLEKTIVTRAFIKEN

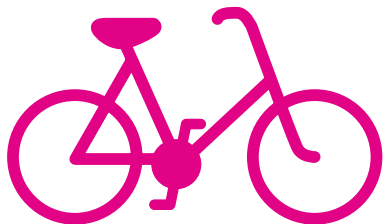
Vi vill ha en smidig och tillgänglig kollektivtrafik, som drivs med förnybara bränslen, vilket underlättar att leva på hela Gotland. Kollektivtrafiksystemet måste ha ett helhetsgrepp och anpassas så att alla transporttyper såsom buss, flyg och båt hänger samman så att resandet blir enkelt. Moderna fordon med möjlighet att arbeta under resan är en viktig framgångsfaktor. Vi tror att morgondagens kollektivtrafik i högre grad kommer att bygga på den

enskildes behov med anropsstyrning och förbeställda resor. Vi vill därför främja en teknisk utveckling som gör detta möjligt.

Vi vill:

- utveckla en kollektivtrafik som är ett reellt alternativ till bilen – bekvämt, säkert och tidsbesparande
- att stadsbusstrafiken utökas till att täcka in Visbys närområden för att möjliggöra snabbare pendling mellan Visby från övriga delar av ön
- att busshållplatser på landsbygden och i tätorterna inventeras enligt Trafikverkets modell för att stärka säkerhet, trygghet och tillgänglighet
- att det ska vara enkelt och säkert att kunna ställa bil eller cykel vid fler busshållplatser för att underlätta kombinerade resor
- att kollektivtrafiken ska drivas på lokalproducerade förnybara bränslen eller förnybar el

EN MODERN FÄRJTRAFIK TILL RIMLIGA PRISER

Gotland är beroende av färjetrafiken för både persontransporter och godstransporter, den är en förutsättning för näringslivets utveckling och för oss som bor på ön. Vi vill se ett utvecklingsprojekt där öns vindkraftspotential kan nyttjas till att framställa miljövänliga bränslen till nästa generations färjor. Detta för att minska klimatpåverkan, men också för att i framtiden kunna säkerställa en trygg bränsleförsörjning till vår livsnerv. Vi vill ha god tillgänglighet till och från Fårö och att Fåröfärjan ska drivas med förnybara bränslen.

Vi vill:

- att bosatta, besökare, anhöriga och gods ska kunna ta sig till och från ön till rimliga priser med god turtäthet
- att färjorna så fort som möjligt ska ställas om till att drivas med miljöanpassade bränslen
- att färjetrafiken mellan Fårösund och Fårö drivs med förnybara, lokalproducerade drivmedel eller el

KONST, KULTUR OCH KULTURELLA NÄRINGAR

Konst, kultur och kulturella näringar är tillsammans med vårt kulturarv och kulturlandskapet ett av Gotlands starkaste profilområden. Detta vill vi utveckla varsamt. Träningslokaler för musik, film, teater och bild ska finnas på samma sätt som inom de olika sporterna. Likaså behövs scener för professionella evenemang inom scenkonsten.

UNDERLÄTTA FÖR KONSTUTÖVARE

Investeringar till konstutövande behövs och vår konstopolitik ska göra det möjligt att vara utövare över hela ön.

Vi vill:

- erbjuda återkommande konstuppdrag
- behålla enprocent-regeln för konstnärlig utsmyckning vid nybyggnationer och större renoveringar
- att ersättning till konstnärer sker enligt MU-avtalet, det statliga ramavtalet för ersättning vid utställningar

TRÄNINGSLOKALER FÖR SCENKONST

Kulturen ska kunna vara en dynamisk och utvecklande kraft både på individnivå och samhällsnivå. Tillgång till scener och träningslokaler på hela ön är en förutsättning för att kunna träna upp och framföra sina konstnärliga uttryck.

Vi vill:

- inventera, synliggöra och utveckla befintliga träningslokaler och scener på Gotland
- säkerställa att befintliga scener också tidsmässigt och prismässigt finns tillgängliga för kulturutövare som vill nyttja dem
- ta fram en strategi för hur nya arenor för kulturutövande kan tillskapas bland annat genom externfinansiering
- att kulturskolan når fler barn och unga

SAMARBETE MELLAN KULTURELLA OCH ÖVRIGA NÄRINGAR

Kulturella näringar är en viktig del av det gotländska näringslivet. Vi vill se ett Gotland där innovation, social sammanhållning, nya entreprenörskapsmodeller, livslångt lärande, samt lokal identitet främjas. Kulturföretagen på ön bidrar till den samhällsutvecklingen.

Vi vill:

- att Gotland utvecklar sin profil som Kulturens ö genom att främja kulturella näringar,

vilket stärker en hållbar besöksnäring och skapar nya jobb

- att ett Kulturkluster etableras i Visby som en samlingspunkt för aktiva inom kultursfären
- att Bergmancenter och våra tre centrumbildningar (Översättarcentrum, Tonsättarcentrum och Baltic Art Center) utvecklas och stärks som internationella mötesplatser
- fortsätta stödja studieförbunden

Konsthantverkare lockar besökare till ön och ger viktiga jobb.

GEMENSKAP, HÄLSA OCH VÄLMÅENDE

Vi kan alla behöva samhällets stöd för att må bättre eller bryta ensamheten. Vi värnar om välfärd och en hög kvalitet för alla inom vård och omsorg. För oss är det viktigt att fokusera på faktorer som ger och bibehåller hälsa. För att uppnå en god folkhälsa behövs insatser i hela samhället. Viktiga förutsättningar är en trygg och framgångsrik skolgång, en bra bostad, ordnad ekonomi, välfungerande sociala skyddsnet, ett jämlikt och jämställt samhälle och genomtänkt fysisk planering av boendemiljö och infrastruktur. En god hälsa kan därmed inte ses som en isolerad fråga, utan är beroende av hela det gröna samhällsbygget.

EN NÄRA SJUKVÅRD OCH FÖREBYGGANDE HÄLSOVÅRD

Genom livet har vi alla behov av sjukvårdens stöd. Den psykiska ohälsan har ökat och står idag för en stor andel av alla sjukskrivningar. När man blir sjuk behö-

ver sjukvården vara lättillgänglig och finnas så nära patienten som möjligt. Detta innebär att vi behöver utveckla andra arbetsätt inte minst med hjälp av ny teknik, men också genom att se över var vården erbjuds. Allt mer vård måste kunna ges i hemmet och primärvården måste stärkas. Multisjuka är en prioriterad patientgrupp med stort behov av kontinuitet. Tillgång till rehabilitering är en förutsättning för att komma tillbaks efter genomgången sjukdom.

Vi vill:

- att ännu mer kraft och resurser läggs på att förebygga sjukdomar
- öka kraftsamlingen i alla samhällssektorer kring psykisk hälsa bland unga
- fortsätta satsningen på suicidprevention
- säkerställa en stabil bemaning till primärvården med fast anställda läkare
- att vårdpersonalen har bra villkor och arbetsmiljö som

Miljöpartiets Stefaan De Maecker har varit ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden sedan 2011 – ett tufft uppdrag med svåra utmaningar. Men undersökningar visar att gotlänningarna är nöjda med vården, ett styrkebevis för MP och den engagerade vårdpersonalen.

- ger ork och vilja att jobba kvar och utveckla vården
- att patienten ska känna delaktighet i sin vård och uppleva att vården organiseras utifrån dennes vårdbehov
- att samverkan mellan socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens resurser ytterligare förstärks kring personer med särskilda behov, utsatthet eller missbruk
- att trygghetspunkterna i Roma, Fårösund, Katthammarsvik och Burgsvik utvecklas vidare för att stärka den nära vården
- optimera läkemedelshantering för bättre kvalitet i behandlingen och minskad miljöbelastning
- att ny digital teknik ska underlätta diagnosättning, kontakten med sjukvården och möjlighet till större delaktighet i sin egen vård

- att sjukvårdssamarbetet med Stockholm fördjupas ytterligare kring den högspecialiserade vården, kompetensförsörjning och gemensamma funktioner

GE UNGA FRAMTIDSTRO OCH MÖJLIGHETER

Många unga lider idag av oro och psykisk ohälsa och många barn på Gotland har neuropsykiatriska diagnoser. Att stärka förutsättningarna för alla barn och unga att utvecklas och vara delaktiga i samhället är en avgörande framtidsfråga.

Vi vill:

- fortsätta stärka och utveckla de förebyggande insatserna som exempelvis elevhälsan, socialpsykiatriskt team, Mini-Maria och Familjefokus

Miljöpartiet tror att hästar och ridning kan stärka hälsan och locka till boende på ön – potentialen borde utredas.

- stärka samordningen mellan skolorna, sjukvården och socialtjänsten och öka tillgängligheten
- öka kunskapen för att stärka transpersoners hälsa och psykiska välbefinnande
- fortsätta satsningen på sommarjobb för unga
- utveckla samarbete med exempelvis ridklubbar för att motverka psykisk ohälsa bland unga
- tillsammans med idrottsrörelsen, kulturaktörer och regionens verksamheter göra en satsning på folkhälsan, inte minst för att minska psykisk ohälsa
- ge barn och unga en positiv framtidsbild och visa att det går att lösa de problem samhället står inför: livsglädje och framtidstro är unga människors rättighet

FRILUFTSLIV OCH IDROTT

Gotland har utmärkta förutsättningar för olika former av friluftsliv och idrottsutövande. Vi tror att tillgång till bra utomhusmiljöer för rekreation, friluftsliv och exempelvis ridning ger hög livskvalitet och möjlighet till en livsstil som många önskar. Simning är hälsofrämjande och utövas av många oavsett ålder och fysiska förutsättningar. Visby behöver ett nytt badhus och vi vill hitta samarbetsformer med förenings- och näringslivet för att även kunna satsa på ett badhus på grusplanen vid Gutavallen.

Vi vill:

- tillsammans med idrottsrörelsen och regionens verksamheter göra en satsning på folkhälsan, inte minst för att minska psykisk ohälsa och överviktsproblematik

- att ett nytt badhus i Visby byggs vid Gutavallen
- att Hemsebadet rustas upp
- stärka jämställdhetsperspektivet vid fördelningen av stöd till utövande och anläggningar
- satsa på spontanidrotter som exempelvis klättring och skateboard för unga
- att zoner för vattensporter som kitesurfning och paddling pekas ut i planeringen av kustzonen
- att potentialen i Gotlands ridhus och hästsportanläggningar utreds

ÄLDREOMSORG

För att vi ska kunna bevara vår psykiska och fysiska hälsa så länge som möjligt så är gemenskap med andra, social stimulans och bra mat viktiga faktorer. Ofrivillig ensamhet och undernäring bland äldre anser vi vara underskattade samhällsproblem.

Allt för många som arbetar inom äldreomsorgen arbetar idag deltid av schematekniska skäl eller för att arbetet är tungt både fysiskt och psykiskt. Arbetsmiljö, löner och arbetstider är nyckeln för att skapa attraktiva tjänster, behålla och rekrytera medarbetare. Vi vill fortsätta förbättringsarbetet med ett ökat samarbete mellan de olika vårdformerna

inom sjukvården, hemtjänsten och olika specialteam.

Vi vill:

- att de äldre som inte själva har förmågan att planera och laga sin mat erbjuds hemleverans av färdiglagad mat från privat eller kommunalt tillagningskök
- att hemtjänsten, då så är möjligt, ska kunna skapa måltidsgemenskap med fler som är i behov av hjälp samtidigt
- att personal inom hemtjänst ska få vidareutbildning i matens betydelse för hälsan
- att medarbetare inom äldreomsorg ska erbjudas en attraktiv arbetsmiljö och villkor som gör att heltidsarbete är möjligt, sjukskrivningar hålls nere och det blir lättare att rekrytera personal
- att äldre ska vara välinformerade om de olika delarna inom sjukvården och att äldreomsorgen erbjuder en god kvalité och att insatserna är koordinerade
- att äldre ska ha tillgång till anpassade boenden
- att Region Gotland initierar ett brett rådslag med ideella organisationer och andra aktörer med mötesplatser runt om på ön för att se hur man tillsammans kan bryta ensamheten för äldre

LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER

Vi vill fortsätta bygga ett Gotland där vi tar hand om varandra. Gotland ska vara en plats att bygga sin framtid på – oavsett vilka föräldrar du har, vem du älskar, vilket kön, könsidentitet eller könsuttryck du har, var du bor, om du är frisk eller sjuk, hur gammal du är, om du föddes här eller kom hit igår. Alla individer är olika och det är en styrka att ta vara på.

GOTLAND BEHÖVER MÅNGFALD

Vi ser mångfald som en tillgång. När människor med olika bakgrund och erfarenheter möts skapas ett starkare samhälle. Olika infallsvinklar och perspektiv skapar kunskap. Respekt för olikheter är avgörande för samhällets utveckling. Nyckeln till trygghet i samhället är möten mellan människor. För det krävs att sociala sammanhang görs tillgängliga, oavsett om en kommer från ett annat land eller en annan plats i Sverige. Det kan handla om att mötas under fritiden, få

ett första jobb, att lära sig svenska eller starta ett företag. Nyanlända som kommit till Sverige och Gotland är en viktig resurs, både i samhället och för behovet av medarbetare i det offentliga och näringslivet de kommande åren. Det finns därför många skäl att välkomna nya medborgare och hjälpa dem in i samhället.

Vi vill:

- genomföra en aktiv politik som effektivt bidrar till medmänsklighet, välkomnande och motverkar utanförskap, diskriminering och segregering vilket kräver att vi satsar på både mötesplatser, utbildning och information
- fortsätta underlätta för alla nyinflyttade att få en positiv anknytning i samhället bland annat genom Kompetenscentrum, Integrationsenheten och Inflyttarbyrån samt fortsatt stöd till civilsamhällets organisationer
- stärka de initiativ som idag finns för nyinflyttade att träffa

nya bekanta och lära sig om Gotland

- att Region Gotland tar initiativ till samverkan kring satsningar för nyanlända inom de gröna näringarna
- öka andelen anställda i Region Gotland med utländsk bakgrund med hjälp av praktikplatser, introduktionsanställningar och inkluderande personalpolitik

JÄMSTÄLLDHET, NORMKRITIK OCH HBTQ+

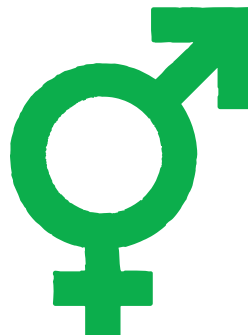
Friheten att utforma sitt eget liv är en grundläggande mänsklig rättighet. Ökade satsningar på jämställdhet och normkritik resulterar i ett rikare samhälle där individuella egenskaper tas tillvara. Att arbeta normkritiskt i hela grundskolan handlar om att ge alla individer och familjekonstellationer ett likvärdigt bemötande, men också att ge alla barn möjlighet att vara individer som inte definieras och begränsas av andra. Centralt är att respektera olikheter och utgå från individen istället för stereotypa föreställningar.

Det ska finnas en hög grundkompetens kring bemötande och genuspedagogik bland de vuxna som möter barn och unga i sitt arbete. I våra skolor

ska vi arbeta aktivt för jämställdhet, jämlikhet och lika rättigheter. Barn möter tidigt normer som riskerar att begränsa och diskriminera genom hela livet.

Vi vill:

- att en tydlig strategi med fokus på förebyggande insatser för att mäns våld mot kvinnor, barn och våld i nära relationer ska upphöra tas fram och implementeras
- att stödet till de som utsatts för våld i nära relationer stärks
- stärka det normkritiska arbetet från förskolan upp till gymnasienivå
- att fortbildning och ett aktivt arbete med fokus på normkritik och HBTQ+ ska vara obligatoriskt inom alla välfärdsyrken inom Region Gotland
- att Region Gotland arbetar aktivt för att uppmuntra normbrytande yrkesval genom normkritisk yrkesvägledning
- att barn och ungas fritidsintressen ska ges lika stort utrymme och ekonomiska resurser oavsett vilket kön majoriteten av utövarna har
- att de nationella jämställdhetsmålen integreras i det lokala arbetet
- stärka och systematisera

matiskt följa upp arbetet i Region Gotland mot kränkande särbehandling, sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön

- fortsätta satsningarna för att uppnå jämställda löner i Region Gotlands verksamheter
- ta vårt ansvar för en jämställd representation vid tillsättningen av uppdrag i Region Gotland
- öka kunskapen och utveckla metoderna för att stärka transpersoners psykiska välmående
- bidra till att stärka arbetet med normkritik och likabehandling inom idrottsrörelsen
- stödja aktiviteter och mötesplatser speciellt riktade till transungdomar

TILLGÄNGLIGHET – RÄTTEN TILL ETT GOTT LIV

Tillgänglighet är en rättighet. Gotland har haft en tradition som föregångskommun när det gäller att erbjuda stödjande insatser för personer med funktionsnedsättning och deras familjer. Detta arbete vill vi ska fortsätta och vår vision är att alla ska ha tillgång till en meningsfull fritid och sysselsättning efter sin förmåga. Daglig verk-

samhet för personer med funktionsnedsättning ska om möjligt leda till sysselsättning och vi vill höja ambitionen för ett livslångt lärande, oavsett psykiska och fysiska funktionsvariationer, missbruksproblematik och ålder. Varje individs enskilda förutsättningar, resurser och förmågor måste vägas in i arbetet för att individerna ska kunna uppnå sin potential och få en känsla av självständighet och meningsfullhet. På så vis motverkas psykisk ohälsa.

Vi vill:

- utöka möjligheterna inom daglig verksamhet för att kunna erbjuda fler alternativ och individuella lösningar
- att det inom daglig verksamhet ska arbetas med pedagogiska metoder och individuella utvecklingsplaner för individen ska kunna uppnå sin fulla potential
- värna om en generös tillämpning av Lagen om Stöd och Service till vissa Funktionshindrade (LSS)
- fortsätta arbetet med att upprätta fungerande strukturer och rutiner för att tillgänglighetsperspektivet ska genomföra all regional verksamhet och samhällsplanering

FRED OCH MINSKAD SÅRBARHET

Som ö-region är vi särskilt känsliga för störningar i vår infrastruktur. Vi ser ett stort behov av att minska sårbarheten för till exempel elavbrott, bredbandstörningar och matleveranser. Sjöfarten på Östersjön som passerar strax utanför Gotland är redan idag betydande och olje- och kemikalietransporterna beräknas öka kraftigt i framtiden. Ett fartygshaveri utanför Gotland kan få förödande konsekvenser för vårt samhälle. Vi prioriterar att stärka samhällets beredskap mot olika typer av hot även i fredstid.

Återetableringen av militär närvaro på Gotland är en försvarspolitisk avvägning, men den får inte stå i vägen för ett aktivt fredsarbete där vi anser att Gotland även ska kunna vara en plats för fredsbyggande. Vi ser med oro på hur den militära återetableringen hotar att hejda Gotlands utveckling i form av bullerstörningar eller genom förbud mot nybyggnation i redan etablerade områden för bostäder och näringsverksamhet.

Vi vill:

- att Slite hamn görs till en internationell nödhamn med tillräckliga resurser att förebygga allvarliga tillbud till havs
- säkra en reservhamn ifall Visby hamn inte kan ta emot Gotlandstrafiken
- minska sårbarheten för viktig infrastruktur så som elförsörjning, bredbandskommunikation och matleveranser
- arbeta för etablering av ett Fredsinstitut på Gotland som stödjer forskning, anordnar seminarier och kulturellt utbyte som syftar till fredlig samverkan inom Östersjöområdet
- ha en konstruktiv dialog med försvaret för att motverka negativa effekter för övriga samhället
- att Gotland är en kärnvapenfri zon

Nästa sida: några av våra främsta kandidater till regionfullmäktige

Isabel Enström

Maria Larsson

Daniel Heilborn

Wolfgang Brunner

Lena Stenström

Micke Seid

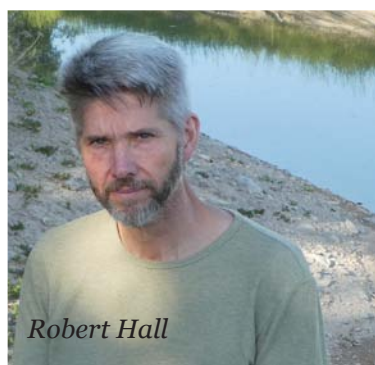
Elisabeth Wanney

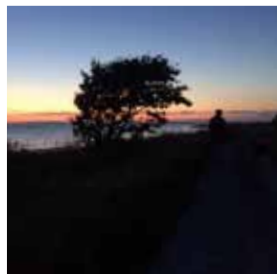
Karl-Allan Nordblom

Lisbeth Bokelund

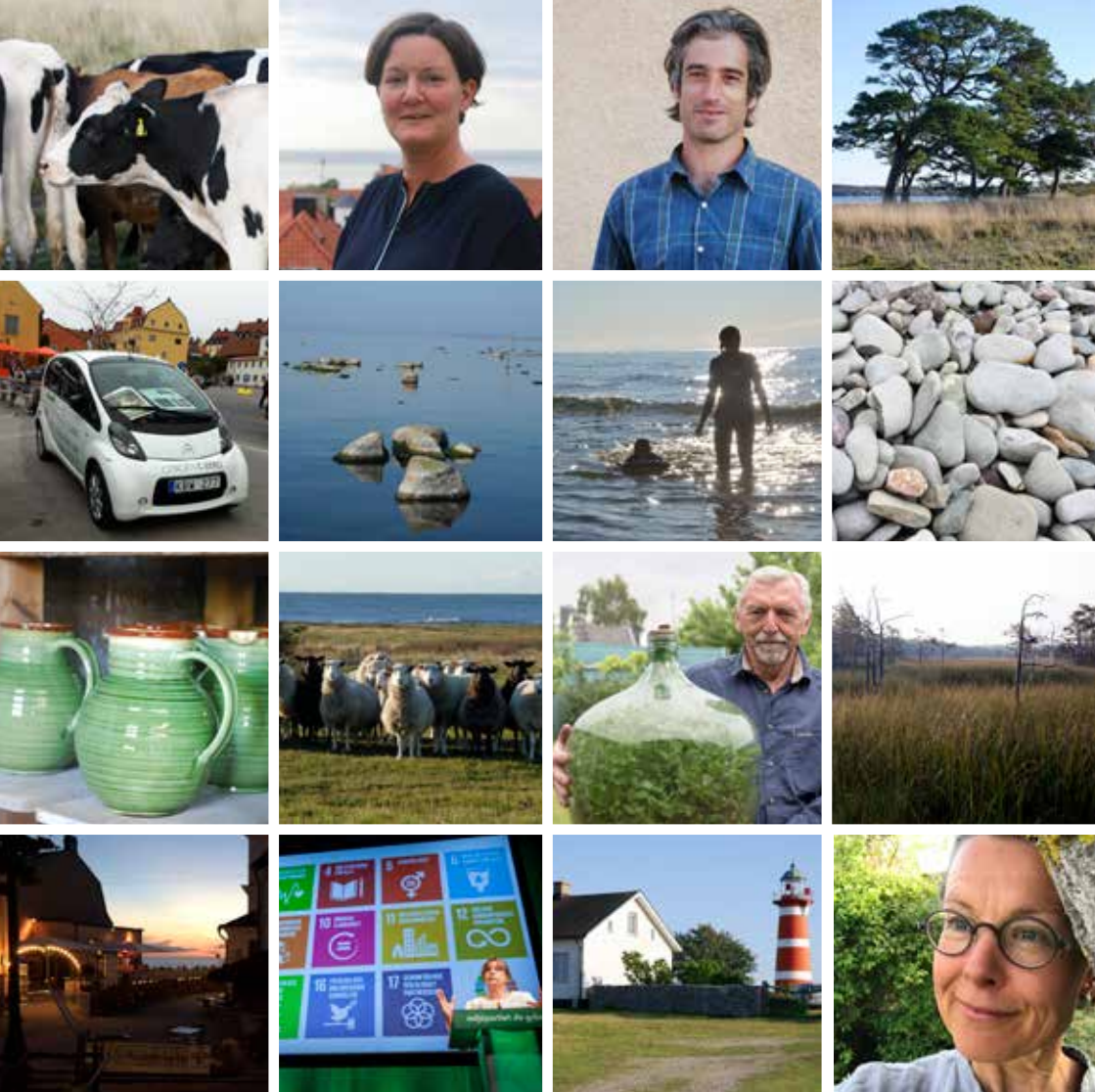

Robert Hall

**En ö värd att kämpa för.
Vi behöver ditt stöd – tillsammans
skapar vi en bra framtid på Gotland.**

Läs mer här:
mp.se/gotland

Miljöpartiet de gröna på Gotland – vi har kunskapen och viljan!

Lika stora klimatpåverkande utsläpp som orsakats av framställningen av papperet, trycket och transporten av denna trycksak har undvikits genom att verksamhet som skulle använt fossila bränslen istället drivs med förnybara. För mer information se www.climatecare.org

miljöpartiet de gröna

GOTLAND